

Svampbekämpning i åkerböna, L15-6050

Cecilia Lerenius, Jordbruksverkets växtskyddscentral, Skara

- **Bekämpning var lönsam i båda försöken i Västergötland och i ett av två försök i Östergötland.**
- **Bekämpning i början av juli var ofta bättre än i begynnande blomning, omkring midsommar.**
- **Särskilt vid senare bekämpningar är en lägre dos tillräcklig.**
- **Chokladfläcksjuka dominerade i alla försök.**
- **I behandlade led föll bladen av senare.**

Särskilt i västra Sverige var det en regnig sommar som gynnade svampsjukdomar i åkerböna. Chokladfläcksjuka dominerade och behandlingen medförde att en större andel av bladen fanns kvar in i september. Även i år var det bättre att vänta något med behandlingen jämfört med att bekämpa i begynnande blomning, och en lägre dos har ofta varit tillräcklig. Trots att den behandlade grödan behöll bladen längre och var grönare, så hade den endast något högre vattenhalter vid skörden i slutet av september.

Försöksplan

Liksom förra året fanns en försöksserie (L15-6050) med fem försök, två i FiV, två i ÖSF och ett i Skåne. Preparatet Signum testades i hel och halv dos och vid två tidpunkter, vid begynnande blomning och 10-14 dagar senare, tabell 2. I försöken i västra Sverige fanns även en tredje tidpunkt, ytterligare 10-14 dagar efter den andra tidpunkten, tabell 1.

Resultat

Vid det första bekämpningstillfället, i begynnande blomning, fanns svaga angrepp

av chokladfläcksjuka och bladmögel i FiV-försöken och av chokladfläcksjuka i Skåne. ÖSF-försöken var helt friska. Vid bekämpningen 10-14 dagar senare, i början av juli, fanns angrepp av chokladfläcksjuka även i Östergötland. Angreppen av bladmögel utvecklades måttligt i Västergötland och i augusti dominerade chokladfläcksjuka i samtliga försök. Bönrost började uppträda i slutet av juli men angreppen blev måttliga. Bönfläcksjuka har inte noterats i dessa fält.

Skördenivån var hög i försöken, över fem ton per hektar, utom i ett av försöken i Östergötland där grödan var svagt utvecklad. Särskilt den senare delen av sommaren var regnigare än förra året och bekämpningarna var mer lönsamma. Vid ett foderpris på 1,90 kr/kg har bekämpningar varit klart lönsamma i tre av fem försök. Det finns en tendens att de senare bekämpningarna lönar sig bäst, dvs det går att vänta med en bekämpning till åtminstone början av juli. Det är möjligt att bekämpa ännu senare men det ger större risk för försenad avmognad, särskilt vid höga doser. I årets försök fanns det en tendens till något högre vattenhalter vid skörd, efter de senare bekämpningarna. Försöken skördades ganska sent, i månadsskiftet september-oktober på grund av regn och skillnader i avmognad hade då utjämnats. Preparatet som användes, Signum, består av en strobilurin (Comet) och boscalid (Cantus) som båda kan ha en "förgrönande" effekt.

Endast i ett av försöken har den högre dosen gett en statistiskt säker merskörd jämfört med halv dos. Detta var vid den tidiga bekämpningen, om man väntade 10 dagar räckte den halva dosen. I försöken i Västergötland har den höga dosen till och med gett

lägre merskördar vid den senaste tidpunkten, orsaken till detta är okänd.

I slutet av augusti började bladen falla av till följd av svampangreppen och tydliga skillnader fanns mellan leden i alla försök. Efter bekämpning vid den andra och tredje

tidpunkten fanns betydligt fler blad kvar i månadsskiftet augusti-september, en månad innan skörd, än i obehandlade led och vid bekämpning i begynnande blomning. Trots att nedvissningen kom senare än förra året så blev merskördarna för en bekämpning större.

Tabell 1. Svampbekämpning i åkerböna. Två försök FiV, L15-6050B, 2011

Beh.	Dos, l/ha			Skörd och merskörd, kg/ha			Netto* 1,90 kr/kg	Chokl. fläck- sjuka Bek effekt	Blad kvar per planta %	Beställ- are
	DC 60-63	0-14 d. efter tidp 1	10-14 d. efter tidp 2	Gräs- torp	Long Vara	medel 2 f.				
Obeh.				5 380	5 490	5 430	10 400		16	Region
Signum	0,5			+200	+390	+300	-100	27	30	Region
Signum	1,0			+360	+380	+370	-300	32	30	BASF
Signum		0,5		+370	+540	+460	+230	47	56	Region
Signum		1,0		+550	+800	+680	+310	69	60	Region
Signum			0,5	+790	+570	+680	+560	68	65	BASF
Signum			1,0	+170	+430	+300	-410	77	74	BASF
LSD				410	420	300	490		30	
p-värde				0,0148	0,0303	0,0121	0,0228	0,0057	0,021	
CV%				4,2	4,7	2,1	1,9	22	26	
Förfrukt				h-vete	havre					
Angrepp av chokladfläcksjuka övre tredjedelen av plantan (%)				26	37			32		
DC 80-93										
Sort				Isabell	Tattoo					
Område				FiV	FiV					
Län/antal försök				"R"	"R"	2	2	2	2	

*körkostnad 150 kr, körskada 1,5 %, och Signum 660 kr/l.

Tabell 2. Svampbekämpning i åkerböna. Försök ÖSF, Skåne och i medeltalen även från FiV. L15-6050A, 2011

Beh.	Dos, l/ha		Skörd och merskörd, kg/ha				Netto* 1,90 kr/kg	Chokl. fläck sjuka Bek effekt	Blad kvar per planta %	Beställ- are
	DC 60- 63	10-14 d. efter tidp 1	Vreta kloster	Linkö- ping	Tåg- arp	Medel 5 f.				
Obeh.			5 630	2 410	5 140	4 810	9 170		9	Region
Signum	0,5		+140	+670	+120	+310	-30	22	17	Region
Signum	1,0		+200	+1280	+230	+490	-10	24	18	BASF**
Signum		0,5	+130	+950	+200	+440	+210	38	36	Region
Signum		1,0	+240	+1110	+440	+630	+230	48	46	Region
LSD			ns	390	ns	240	ns		10,4	
p-värde			0,611	0,0001	0,131	0,0006	0,633	0,001	0,0001	
CV%			3,8	7,9	4,1	3,5	3,8	40	30,8	
Förfukt			h-vete	h-vete	h-vete					
Sort			Colum- bo	Colum- bo	Alexia					
Angrepp av choklad- fläcksjuka övre tredje- delen av plantan (%)			80	90	42			55		
DC 80-93										
Område			ÖSF	ÖSF	Skåne					
Län/antal försök			E	E	M	5	5	5	5	

* Körkostnad 150 kr, körskada 1,5 % och Signum 660 kr/l.

** Ett av försöken beställt av regionen (ÖSF).

Chokladfläcksjuka var vanligt i årets försök.